

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 16. Surge, tolle, & c. Hic Christi elucet potestas, & quem ille eurat, securus est, quando eris & tu talis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

& quod colloquantur daemones multi inter se contra te, dicantque id quod olim illi populi Israelis inimicus: Non habent principem & auctoritatem: nunc ego expugnemus illos.

Matth. 12. 23.

§. 16. Surge, tolle. &c. Hic Christi elucet potestas, & quem ille curat, securus est, quando eris & tu talis?

43 P Ræcipit Christus Paralytico. Surge tolle lectulum tuum & ambula. Clarissime suam hic ostendit Diuinam potestatem in fortibus Hierusalem, & propheticum illud implet Dauidis. Ps. 47. vii. *Supra* Deus in fortibus eius cognoscetur. q. d. Fortissimum atque potentissimum, quod in templo ac Hierosolymis agnoscitur: piscina est hæc probatica hic meam gestio ostendere potentiam, & quod illa non potest, hoc ego poterò. Tibi hoc dico, quem tantæ piscine virtutis curare non valuit, nec eius potuit auxiliari remedium: eo quod, qui te illi iniceret, hominem non haberes, me locum non mouente, nec manibus aut pedibus vim ullam faciente, sed simplici tantummodo oris mei voce, eaque non supplicatiua, sed imperiosa, ac potestatis tua, Surge. O lucidissimum diuinæ suæ essentia, potestatisque exemplum? Probat D.

Heb. 1. 3.

Paul. veram in Christo Diuinitatem ex vi ac virtute verbi sui: ut alias exposuimus. *Quis cum sit splendor gloriæ, & figura substantiæ eius, portans omnia verbo virtutis suæ.* Splendor est paternæ gloriæ, cuiusque substantiæ, vera viuæque imago. Quod declarat æterni verbi generationem, & qua ratione procedat à Patre, ut notat D. Aug. & sicut splendor seu clarissimus radius de sole procedit, sine vlla solis alteratione, seu motu sensibili, nec quia de illo procedit, eodem est posterior, sed illi coequalis, & nunquam sol uit, sine splendore, ita de Patre procedit filius, nec est imago mortua, seu ex animis, ut regis imago, quæ solû regis præfere accidit, sed viuæ, quæ Patris referat substantiam ac vitam, cum eadem vita viuat, hoc autem habet, quod *Portes omnia verbo virtutis suæ.* Lumen infundit cæco, leprosis mundi, tam, gressum claudis, vitam defunctis. Unde illi hæc omnia? *Verbo virtutis suæ.* Vnico verbo, *Respondeo:* hunc infundit, Vnico Surge, dat vitam. *Vires Mundare* mundat leprosum. Vbi hoc erat? Unde hoc habet? *In verbo virtutis suæ.* Eius hic considera virtutem, non indiget, Angelico descensu, non motu piscine, non coniunctione cum paralytico, ut Elias & Eliseus sese mortuis conungebant, non genuflectione ad

Serm. 190 de temp.

orationem, ut D. Paulus, tantum dicit verbum, Surge. Eius hic demirare potentiam, nec hoc ei sufficit, addit insuper: *Tolle lectulum tuum & ambula,* ut ostendat, probetque, salutem à se datam paralytico, non esse sophisticam aut verisimilem, sed veram ac permanentem.

Ita notat D. Petr. Chrysol. quod Christus ægros non sanet, ut medicus solet ordinari us, qui curato morbo infirmum deserit debilem, eneruem qui multo indiget tempore, ad integræ virtutis reparatiorem, sed expulsa ægritudine, vires restituit integras, & quàm ante erant, solidiores: *Christus sic fugat morbos, ut vires pristinas mox reducat. Vbi curat aegros, ibi infirmum a se refidet lassitudo: ubi sanat virtutis, ibi labor vestigium non relinquit.* Hinc quæstioni cuida in respondet. *Intra Christum domum Petri, fugat febrem à se, cui, qua languens ac prostrata decumbat, Ad lectulum accedit iacentis, arripit manum eius & curauit illam; ilico surrexit, cibos eorumque præparat Christo eiusque discipulis, ipsa coenantiibus ministrat: Surgens ministrabat illis.* Scrupet D. Petrus Chrysol. & quærit. *Christus imago Dei, non erat vernacula, non immister, non familiaris, non propinquus, cerè non uxor, quæ matris obsequium præueniret? Petrus ipse causus suæ verecundie non videbat, ut hoc amicus, hoc socius faceret magistro, discipulus quod debebat? Ne mireris, respondeat Diuus Petrus Chrysol. hoc Christi gestum consilio, qui hoc voluit, ut cunctis luce clarius innotesceret, quàm vera, solida, certa, que salute mulierem crexisset, sic ut debilitas, post ardenssimas febres resedua, nulla remaneret, sed nec illa, quam secum ætas conuulerat ingrauescens. *Ministrare illam ad iudicium redacta sanatus admisit.**

D. Pet. Chrys. Serm. 11.

Luc. 4. 39. D. Pet. Chrysol.

44. Luc. 2. 11.

Idem conigit, dum Lazarum resuscitatum, iussit dissolui, & dimitti: *Soluite eum & sinite eum.* Et filie Principis Iayri Synagoga, iussit dari manducare, iam rediit. *Vita quippe ac salus quam cunctis largiebatur non est apprensiva, sicca, debilis, sed fortis, certa, vera, cum claudus lectulo suo desiliens, leuis ut passerculus, grabato in humeros sublatò totam obambulare queat ciuitatem. Hæc optima morborum curatio, & in hoc apparet infirmus perfectè, ac integrè sanatus, quod exsurgens, ambulet, exsiliat grabato onustus, nec in veterem recidat infirmitatem. In hoc quoque, clarissime, patet, num perfecta tua sit sanitas, num integrè crimum tuorum morbus curatus, si sanus permaneris, nec in antiqua*

in antiqua reuincas scelera, si via penitentia, quam cepisti, progrediaris: hanc enim nobis regulam præscripsit D. Paulus: *Quæ secundum Deum tristitia est, penitentiam in salutem stabilem operatur.* Sic salus tua stabilis, quam non tollat ventus, quam nullus casus elidat aduersarius.

2. Cor. 7. 10.

De locis Hebraicis. Epist. ad Galat.

Optime dixit Christus paralytico, *Ecce sanus factus es, iam noli peccare.* Difficultatem patiuntur verba Spiritus S. dum egressus populus de mari rubro, Pharaone submerso, deserta perambulabat Sur, quæ D. Hier. ea esse notat, in quibus occurrunt Angelus Agar erranti. Ille inueniunt aquam amaram, vnde conueniens loco nomen inditum, *maris*, figuratiuè est, ait D. Hier. quod egresso tenebris peccatorum occurrat tibi sint aquæ amaræ. Eas obdulcauit Moyses ligno in aquas demerso. Addit quoque: *Ibi constituit ei præcepta, atque iudicia, & ibi tenuit eum.* Quid hoc rei, quæ illa præcepta a Deo tradita: Non enim eis legem dedit, cum illa non nisi in monte Sina fuerit promulgata. Opinantur aliqui, quod præcepta fuerunt, data eorum patribus. Credo ego, quod præcepta fuerint: si dei spei, charitatis, renuntiationis idololatriæ. Communi autem est opinio ait Caiet. quod hoc ignoremus, licet Rabini consentiant, fuisse *De obseruatione Sabbati*, & de vitulorum concrematione. Incertum est, quid hoc ergo erit: Est significatiuum quid. Egressus est populus Israeliticus de Ægypto: videamus num sicut corpore ita & corde, videamus si sincere Ægyptiorum Idola reiecerint: egrediendo enim Ægypto, necesse est considerare, quid agant quid moliantur. Hoc quoque in vobis annotandum: Te ipsum proba, inquit Apostolus, num vere Ægyptum deserueris, num peccatorum idolis renuntaueris: quam es affectus salutem o Christiane, dum scelera tua per confessionem eluisti? O quam salus inquit maquam fluida, vnica puellæ conspectus: litteræ tibi missæ, verbum tibi dictum, occasio leuissima tibi oblata, hæc te de felici illo salutis statu ad ima deiecerunt. Vereor, ait D. Ambrosius, quod nec vera fuerit tua sanitas nec vera penitentia: ratione cuius hanc asserit propositionem, quæ metum incuriatetiam fortissimis. Merito reprehendantur, qui sepius agendam penitentiam putant: quia luxuriant in Christo. Nam si vere agerent penitentiam, iterandam profectò non putarent: facilius autem inueniunt, qui innocentiam seruauerint quam qui congrue egerint penitentiam. Ne puteris, omnes absoluti qui confitentur, & qui penitentiam agunt, sanari: non ob sacramenti defectum, sed ob in-

I. Quæ sit vera & constans penitentia. D. Ambrosii Lib. 2. de penit. c. 10. To. 4.

debitam dispositionem: huius autem certissimum patet in seipsum, quod illico in eadem crimina relabantur, quasi ea minime plangissent: hanc quorundam peccatorum conditionem signat Rex propheta: *In circuitu impi ambulans.* Egreditur alter loco illo, vbi fuerat, sed corde minime. Ict enim ab eo recedere videatur, con festum ad eundem regreditur: ut ille, qui circuitum quendam facit, licet videatur priorem locum deseruisse, iterumque vertit se, paulo tamen post repetit eundem.

psa 119.

II.

Similitudo.

Hoc te docebit in morbis corporalibus experientia. Febris te inuasit ardentissima, modicum aduocasti, præscribit euacuationes stomachi, venarum apertionem &c. Ita te sentis recreatum, ut nihil te cruciet, pulsus æqualis, hians appetitus, e. put alleuiatum. Optime iam valeo, inquit: Respondet Medicus: Paulisper morare: attende si tempus responderit matutinum hodie rano: h. e. enim mitab le in corporibus aduertimus, quod sæpe numero, & multo quidem tempore malignus humor se subducit, ut nec sentiat, nec aduertatur, sic ut ne vestigium eius modo superesse videatur: at postmodum tanta se prodit vehementia, ut te prosterneat: Vbi, quæso, malignus hic humor latebat incognitus? quod se subduxit tertiana vel quartana febris humor perniciosus? Secretum est tibi incognitum: sed vides perniciosum illum humorem, minime fuisse delectum, vel euacuatum, cum denuo se manifestet, corpusque intumescat. Argumento eodem videri in animarum languoribus. Adulsi te lasciuia amoris febris peccati, qua mentis inops furis, irrationabilis. Ambitionis insatiabile cruciaris, quod superbas instar, ad sidera elatus, erectus ut statua. Ausa facra fame, argenteque hydropis languescis ut diuitiarum gurgitem, fluviumque epotari te posse videaris. Confulis Confessarium animarum medicum, applicat remedia, peccata confiteris exhortatur te, monet, mouit: ut iam tibi sanus exilire videaris: cordis tui pulsus sedatus quantum colligis, rerum Diuinarum appetitus restitutus, ad iniuncta perficienda penitentia opera, nulla sese prodit difficultas. Causa fest etenim humor peccati malignus, & qui intus cordis latet recessibus, occultisque venis absconditus, ut aliquoties, tibi nec eius super sit memoria, secreto interum viscerum tuorum viuit incognitus. Vnde hoc sciam? Attende, num correspondit hespero aurora si reuiuiscat, si postmodum ad eandem reuertaris societatem, in eandem relabaris impudicitiam, eadem repetas lucra

vsurorum, superbiae ventis intumescas. Si hæc experiaris: Time infirmitatis tuæ reparationem. Si adueras, dum a sede vix recedis confessionali, vbi scelera es deestatus, quod rursum ilico tibi pulsus alteretur, eadem te febris ardentissima molester, ignis exurat. Hanc sortem miseram plangit olim Vates Oseas in Ephraim *quasi auis auolant.* Vt auis de nido: Incubat passer in nido pullis suis, lapidem adiciis euolat, & quasi nidum deserit, auolat que velut numquam in nidum reuersura: verum tamen hoc ne credideris, licet gestus illos faciat euolandi, nido cor eius hæret affixam. Vnde hoc scies? Ex eo quod confestim oculos suos ad nidum, vnde discesserat, reflectat, & parua interposita mora, reuertatur. De te sebula narratur: tuorum nido resides criminum, ovis incubas peccatorum, quæ affectus calore foues inordinati. Lapidem mirum Dei proicit predicator, arguit nidum te deserere, cuncti credunt, sed vix tibi, qui denuo desertum repetis nidum, Conuincens ona, pullosque peccatorum amare te nimium, quod si de nido auolaueris, phantasma fuit, non rei veritas.

Sæpius animo reuolui, quod de Diuus Petronariar Actuum Apostolorum commenta or D. Lucas, fortissimo carcere vinculis ab Herode detinebatur duabus constrictus catenis, vigiliantibus custodibus militum numero circumcinctus, quem altera die producturus erat Herodes ad mortem. Prædie huius diei, nocte media mittitur a Deo Angelus, Petrum soluturus. Obdormierat Petrus sopore graui, quem Angelus percusso latere excitauit: vidit & ecce ceciderunt catenæ, manicæ, pedicæ, quibus vinculus stringebatur. Præcipit Angelus: *Galea te caligas tuas, & sequere me, carceris ergastulum desere.* Præcedit Angelus viæ dux, aperitur portæ, referatur & prima, quæ erat platea vicinior. Notat hic Evangelista, hoc viso Petrum sibi timuisse, nec lætæ præcessisse sed quod de phantasmate cogitaret, aut visionem vel somnium id esse arbitraretur, dubitans num vero liber excederet ergastulo.

Ore. 9. 6.
III.
Similitudo.

45

IV.

All. gloria

All. 12. 9.

liberum aduertis, & libere quatuor sum ambulare? Opinatur D. Gregor. eum absorptum rerum diuinarum contemplatione. Alii, opus illud credunt adeo fuisse mirandum tantæque Pe rum lætitia superfluum, ob ex tam manifesto mortis periculo, exceptionem, vt somnium suspicaretur; vt Dauid describit Israëlitæ, feruente Babylonica solutos, ac egredientes, quasi præ gaudio somniantes *In conuertendo Dominus apertissimam Si in factis sumus, sicut consolans.* Legunt alii: *Sicut somniantes.* Et ut Iacob, audito nuntio, de vita, regno, ac gloria Ioseph, quem tot annis vt mortuum luxerat, *Quasi de graui somno euigilans.* Ad rem igitur nostram, dico, quamdium Petrum, Angelus comitatur, ac deducit: nondum se confidit liberatum, nec verum asserit quod videt, imaginariam suspicatur visionem, donec discedente Angelo, ipse remanens scelus, se carcere solutum, manibus pedibusque de cæcis gaudet vere liberatum. Ne certam securamque a culpis tuis confidas solutionem, quando modo tempore hoc quadragesimæ, te comitatur, te deducit sacerdos Angelus ac Confessarius, te docet, exhortatur, a peccatis liberum absoluit, Time ne non imagina ria sit absolutio, donec expirante quadragesima, in qua peccata confiteris, & te deducunt predicatores, comitantur Confessarii, vt Angeli Dei, postmodum solus viam morum ingrediens operamque tuorum, te solum videris, diffractis, catenis culpæ, quibus stringebaris, & peccatorum carcere liberum quo captiuus miser tenebaris: quando quadragesimæ elapso tempore, te videris ab illa puella, cuiusque domo, ac conuersatione liberum, ab illo iniusto ac vsurario contractu solutum, reparatis alienis & omni culpa liber ambulaueris: tunc quidem, & non antea dixeris: *Nunc scio vere, quia misit Dominus Angelum suum &c.* Non se credit claudus relictum, quamdium in alterum latus declinat incuruus, & ille qui eum suscepit curandum, eum adhuc admittens suffulcit: donec videat, quod sublati illis non cadat, firmus pedibus consistat, non vacillet, quinimo liber, leuisque gradiatur.

Lib. 1. Dia 6. 3.

Ps. 125. 1.

Ge. 41. 20.

§. 17. Sanat Christus hunc paralyticum illo verbo: Surge, tolle &c. Idem quoque tibi præcipit in tuam salutem.

Surge, tolle lectum tuum, & ambula. Duo paralytico præcipit, primum, ut surgat, secundum lectum in humeros sustollat, de loco isto egrediatur,

46